

оҳурида (адыни унутмушам), шакири (шес) сөзүнү унутдугу үчүн өзүнү итирмөдөн "бурдес" демин, бу чыаб һәм мүәллимни, һәм дә шакирдрларни күлүшүнә чыаб олдугуну сөйлөшкдә, евакдиләр дә бу күлүшә гошулулар.

Анысына вә мәнин аням гаршы даһа дигтәтлин иш. Анясы хәстә јатаркән, һәр күн ишән сонри ону јохлјар, вәзјјәти илә, мүәлиһәси илә мөшгүл оларды. Аням биздә јатаркән (Мешһини танырығы илә мөшгүл оларды, хәстәнин јанында отурмалы олурду. бачык илә мәнин истриһәтәнин тә"мин етмәк елә вә олсу" - дејә фикрини билширди. Бәли, сөзлә ифшә едә билмәдијим бу хош мүнасибәтләри гоһумлар вә јихылар јанында онун һөрмәтәнин гат-гат артырды. Ону даһли сәфһыгы, е"тибәри, сәдәгәти вә баһи јер чох мәзијјәтләри аһадә хош мәнин јардыры. Инислигы хас олан мүсбәт чәһәтләр онда вәһдәт ивәклиндә иш. Мәһт бу кимн хуусејјәтләри ону таныјјанларын гәлбиндә өзүлә мөһкәм јер тутуш, республиканын чохсајлы мүәллим ордусунун е"тимадыны газанышыр. Елә буна кәрә дә, ишән дә јер кәләндә һәмкарлары, дост-танышлары онун һаггында хош мәрәмлы сөһбәтләр едир, руһуна рәһмәт дејирләр. Мнә дә ет һөвбәздә аһа үзләримиз адынан һәмнин шәхсләрә дәрин миннәтдарлығымы бешширәм.

Јахшы јавышыдыр. 1981-чи ил октябрын 3-дә М.Ф.Ахундов ашына Азербәјҗан Довләт Оперы вә Балет театрынын бинясына мүәллим күнү мүнасибәти илә јығынчыг кечирлирди. С вәхт Мешһи артыг назир дејилди, тәғәдә чыкмынды. Буна бахмајарыг, һәмнин тәшбирә дә"вәт олунмушу. Халг јатычысы мәрһум Исмајил Шыкы өз чыкышында мүәллимлик сәнәтәнин мүғдәслијиндән сөһбәт ачаркән Мешһи мүәллимни ашына бөјүк ифтихарла чөкши, шөхси күмүһәсини јүксәк гүјәтләндирди. О, сөзүнү гуртармамыш јығынчыг иштиракчылары ајыга галхарыг Мешһи мүәллимни сүрәкән алгышларын гиршиладылар. Тәәссүф ки, бу мәнзәрә о заман тәнтәһәли јығынчыгдә иштирак елән Азербәјҗан КП МК-нын нумәјәндәсини хошуна кәлмәди (һәјатда олмадыгы үчүн адыны чөкширәк). О, һәккин алгышлары гошулды, һәтта зилә чәһәк нәзәр сыларыг өз паразылығыны билдири. Евә гәјдәндә мәчлис иштиракчыларынын бә"иләри бу мүнасибәт илә марағландыгдә Мешһини чыабы бәлә олду: "Јүксәк күрсүдә отуранлар шәт едиләр, өзләри алгышлананда мәннин олурлар. Бәлә һәлләрә чох да фикир верәјим".

Мә"лумдуз ки, халг үчүн фәдакар вә јорулмада чылышанлыры халг чох јүксәк гүјәтләндирди. Дүјәсарына дәјишәнчән сонра да елин, халгын гәлбиндә јајалыр. Чох ишәди ки, өвләтларымыз да вәлдејиләрини јолуну давам етдирир вә мүәлиһәләр ордусуну сырларанында шәрәғли јер тутуары, төмәннисыз чылышырлар. Опларын ашлары да јер кәләндә ифтихарла чөкдири.

Хәлш вәхтдыр ки, әзизимиз, мейрибанымыз әлчәтмәз, үјетмәз бир әләмдәдири. Бу әјрылыг бизә раһатлыг вермир. Нә етмәли? Телејин гәдәри илә рәһмәтләшмәк олмәз. Тәсәллимит исе ону һәр ан јад етмәк, хәтирасини әвизләмәкдири. Дивардан бојлан мейрибан, гәјгылы бахышлары бизи өвүдүрүр. Бу бахышлар гиршысында баш әјир вә дејирик: "Сәнсиз - сәншиләјик, әзизим!"

Ајлар кечәр, илләр өтәр һәмншә,
Гәлбиндә чычәкләниб ачарсан.
Мә"налы бир өмүр сүрдүн әзизим,
Елмизин, халгымызын хәтириндә јашарсан.

Ләтифә Абдулбәјли-Мешһизадә
Һәјат јолдәшин

* * *

Нағыллашыб тарихә дөнмүш өмүр

1998-чи илин январ ајында көркәмли педагог, шөһрәтли алим, маариф фәданиси, ичтиман хашим, узун илләр республика тәһсил назир ишләмиш Мешһи Мешһизадәнин 95 јашы тамам олду. Јашасайды, 95 јагы олачагы Мешһи мүәллимни. Ким билир, бу илләрә нәләр јазыб јарачагды, нә гәдәр тәзә фикирләр дејәчәк, ахтарышлар апарачәк, ичә кәчкәли мәсләһәтләр вериб угурлар шиләјәчәкди Мешһи мүәллим.

1993-чү ил январ ајынын 28-дә Н.Туси адына Азербәјҗан Довләт Педагожи Университетиндә Мешһи мүәллимни 90 иллик јубилеји кечирлирди. Бу гоһаман тәһсил омагынын һәр кушәсиндә, аудиторјаларда, отағларда Мешһи мүәллимни ишыгылы сымасы көрүнүр, мулајим сәси ешишлир, дујудурду. Тәнтәһәли јубилеј кечәси һәлә башланмәсә дә, һәм бир-бирини илә ачаг Мешһи мүәллимдән данышыр, онун хәјирхәһлығындән, бүлүр кимн сағлыгындән, кәчкәли һәм, муәллимләрә һәдсиз гәјгысындән, маариф сәһәсиндә кәрдују әвәсиз хишмәтләриндән сөһбәт ачыр, хош хәтирәләрә ону јаш салыры.

Кечәнин тәшкилатчыларында бирин, вәхтилә Тәһсил Назирлијиндә мүхтәлиф мәс"ул вәзифәләрдә ишләмиш, һазырда исе "Азербәјҗан мәктәби" журналынын баш редактору Зәһра ханым Әлијева илә Тәһсил Назирлијиндә кәрүшүб һәл-аһвал тутду. О, мәнә Мешһи мүәллимни јубилејини кечирләмәсини билдириш, һәм дә јығынчыгдә чыкыш етмәји мәсләһәт кәрду. Доғрусу, бир аз тәрәшуд етдим. Ахы ады өлкәнин һәр јериндә һөрмәтлә чөкилән, шөһрәтли бир алим һаггында мән нә даныша биләрдим?

Нәһәјәт, бәлә бир мө"тәбәр јубилеј кечәсиндә иштирак едирдим. һәм дә өз хәтирәләримлә чыкыш едәчәкдим. Доғрусу, чох һәјәчанлы идим. Јығынчыгдә Мешһи мүәллимлә бирликдә ишләзән алим достлары, алим тәләбәләри вә бир чох һөкүмәт ашамлары да иштирак едирдиләр. Јығынчыг Республика Педагожи Чөмијјәтин сәдри, көркәмли алимни, педагогика сәһәсиндә өз дәсти-хәтти олан һөрмәтли профессор Нурәшдин Казымов анырды. Профессор Мешһи мүәллимни ичтиман һәјат јолундан, онун көркәмли педагог алим, ичтиман хашим олмәсиндән, ичтиман һәјат һөрмәт вә нүфузундан, тәәссүбкешлијиндән данышыш, бөјүк алимни гүјәкеш мүәллим, кәзәл инсан, јахшы аһа башчысы кимн характеризә едәрәк, маариф сәһәсиндәкә фәдакарлығындән өвләд мөһәббәтилә сөһбәт ачды. Чох чыкышлар олду. Мәнә дә сөз верилди.

Мән Мешһи мүәллим һаггында хәтирә данышмадым, дакин орта мәктәб директору, Рајон Тәһсил Шө"бәсинин мүдир ишләдијим мүддәтдә коллекија ичласларында, мүшавирәләрдә, әјры-әјры кәрүшләрә, һесабатларын гәбулу заманы мүшәһидәләримин, ән характер мәсәләләри јадыма салмаға чылышдым. Даһа доғрусу, Мешһи мүәллим мәнин јашашыма исе гәлиб? - суалы әтрафында дшышдым.

Мешһи мүәллимлә илк кәрүшүм 1975-чи илдә, даһа сонра 1977-чи илин нојабрын 12-дә олду. Рајонумузу тәһсил шө"бәсинә мүдир вәзифәсинә тә"јин олунмалы идим. Кәдрлар шө"бәсинини рәиси Н.Нәчәфоз шәхси ишимни һәзирләди, һәјәчанлы олдуғуму кәрүб дејди:

- Тәшбир мүәллим, нараһат олма, Мешһи мүәллим чох нәчиб ашамшыр, ишди өзүн көрәчәксән...

Ону гәбулунда чох кәзләмәдик. Мешһи мүәллим мәни Нәчәф мүәллимлә бирликдә гәбул етди. Ајаг үстә гилхыб әл вериб кәрүшү вә јер кәстәрди.

Мешһи мүәллим мәни нараһат етмәди, һөкүмәт гәрарларыны сорушмады, сәдәчә шәхси ишимни вөрәгләди вә дејди:

- Пионер баш дәстә рәһбәри, комсомол ишн, тәрбијәчи-мүәллим, тәдريس ишләри үзрә директор муәвинни, директор, нәһәјәт, тәһсил шө"бәсинин мүдирини. Бүтүн мәрһәләләрдән кечмиһән. Тәбрик едирәм.

Суал-чыабы ачаг рајонда халг тәһсилинин вәзјјәтиндән олду. Оксуз да өзү һәр шәлдән хәбәрдири иш. Банкә гәсәбә бир нәмрәли мәктәби сорушуду.